

EEN MAATSCHAPPELIJKE ROEPING

praktijk, dat was niet goed. In deze kamer lopen dagelijks artsen binnen, en ik zie de patiënten wanneer ik over de gangen loop. Het is ideaal om zo dicht op de praktijk te zitten. De patiënten, daar gaat het om!’ Voor Engberts liep de weg naar J1, 124 via, onder meer, een studie Theologie in Kampen en daarna Rechten aan de Universiteit van Amsterdam. Hij kwam in Leiden terecht doordat hij solliciteerde op de functie van juridisch secretaris van de directeur patiëntenzorg van het academisch ziekenhuis. ‘Ik raakte meer en meer aangetrokken tot de medische ethiek, werd medewerker van Heleen Dupuis, promoveerde bij haar en nu ben ik haar opvolger geworden.’

Claartje Kruijff begon haar studentenleven in Leiden, met een studie (Organisatie)psychologie. Haar studie Theologie deed ze aan de VU in Amsterdam. ‘Als ik in Leiden Theologie was

Amsterdam, Bazel, Londen, Utrecht en Rome. Met de Leidse universiteit heeft hij later als docent een problematische relatie gehad. Maar als hij er nu weer is, ‘voelt dat als thuiskomen.’ Als voorbeeld noemt hij de serie Christelijke liturgie van het Studium Generale vorig jaar, waar hij een hoogmis celebreerde in de Heilige Lodewijkkerk, om daar vervolgens een toelichting op te geven in het Academiegebouw.

Om dominee te kunnen worden, moest Ruben van Zwieten na zijn Leidse studies Rechten en Theologie nog een master in de Theologie volgen aan de PthU. Hij is daar blij om. ‘Theologie in Leiden schiet voor mij tekort. Het is Bijbels niet inspirerend, al dat bronnenonderzoek, de historisch kritische redactiemethode.’ Van Zwieters band met de Leidse universiteit loopt voor een groot deel via Minerva, waarvan hij een jaar president was. ‘Theologen en corpsballen’, zegt hij, ‘kunnen beiden iets

en verstand, fides et ratio, ontketent in Antoine Bodar een grote passie. ‘Het Leidse docentencorps heeft nogal eens de houding: wij zijn slim en verlicht, en zij die nog geloven, worden op een dag ook wel eens verlicht. Dat vind ik een arrogante, domme gedachte. God heeft in de schepping de evolutie gegeven, God zit ook in de oerknal.’

Voor Dick Engberts was de keuze eigenlijk fides of ratio. Hij wilde aanvankelijk de ratio onderzoeken en Filosofie studeren. Maar zijn ouders ‘stonden niet erg filosofisch in het leven’ en keurden het plan af. Zodoende is het Theologie geworden. ‘Daar moest ik eerst nog twee jaar klassieke talen voor doen, want ik kwam van de HBS. Maar ik voorvoelde tijdens mijn studie dat een theologische toekomst niks voor mij zou zijn. Dat ik toen Rechten erbij ben gaan doen, was eigenlijk het resultaat van een aftelsom: Medicijnen duurde me te lang, Sociologie deed iedereen al, enzovoort.’ Het recht greep hem zozeer dat het plan voor een promotie ontstond. ‘In Amsterdam raakte ik gefascineerd door de figuur Jonas Daniel Meijer. Eerst dacht ik dat dat de naam van de Dokwerker was, omdat dat beeld op het Jonas Daniel Meijerplein staat. Maar Meijer was de eerste joodse advocaat die tot de balie werd toegelaten. Hij was de advocaat van Lodewijk Napoleon, die na zijn koningschap langdurig tegen de staat heeft geprocedeerd over het eigendom van bepaalde paleizen.’ Maar de beoogde promotor verliet de universiteit, en het plan om te promoveren op een juridisch getinte biografie van Meijer belandde in een la. Engberts kwam in Leiden terecht en raakte in vijfentwintig jaar ‘vergroeid met het academisch ziekenhuis.’ Waarmee bewezen is dat Gods wegen inderdaad ondoorgrondelijk zijn. ■

‘Er is een eigenschap die hóórt bij Leiden. Een zekere retoriek, dat je wel uit je woorden kunt komen’ ANTOINE BODAR

gaan studeren, had ik het waarschijnlijk niet afgemaakt, hoe goed de opleiding ook staat aangeschreven. Ik had niet op de kerkelijke vakken kunnen wachten.’ Aan een confessionele universiteit als de VU wordt Theologie vanuit de geloofstraditie gegeven, volgens het principe van de simplex ordo. Aan openbare universiteiten zoals Leiden geldt de duplex ordo, waarbij enerzijds het verschijnsel religie als menselijk fenomeen wordt bestudeerd en anderzijds, buiten de faculteit, aan een geloof engagement wordt gewerkt.

Antoine Bodar studeerde aan zes verschillende universiteiten. Behalve in Leiden, waar hij Rechten, Filosofie, Kunstgeschiedenis en Literatuurwetenschap studeerde, was dat in

binnenvetterigs hebben. Ik kon goed schakelen tussen die twee werelden, misschien doordat ik steeds één voet buiten de deur hield.’ Schakelen tussen of verbinden van twee werelden doet hij nog steeds, als dominee op de Zuidas – het Amsterdamse zakencentrum.

Ook Claartje Kruijff heeft leren laveren tussen twee werelden. Sommige vrienden uit haar tijd als psychologe en Londense change manager, wilden zich ervan vergewissen dat die studie Theologie toch wel een zuiver academische exercitie was. ‘Terwijl het voor mij om een geloofsoektocht ging.’ Lachend: ‘Ik krijg nog steeds boeken van ze over het geloof als psychologisch verschijnsel, als noodzaak voor de geest.’

De vermeende spanning tussen geloof